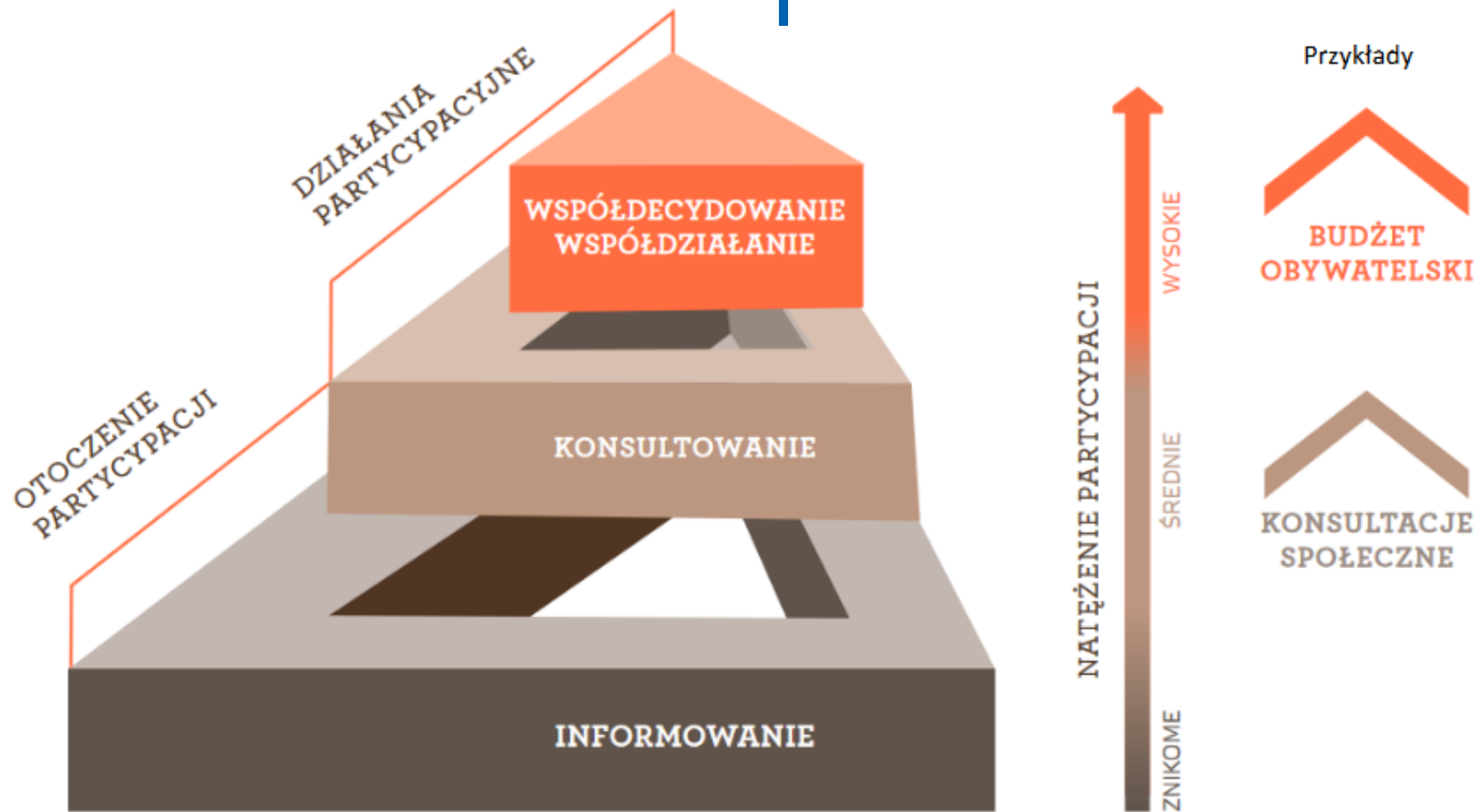

Kraków

Narzędzia dialogu i partycypacji
w Gminie Miejskiej Kraków

NARZĘDZIA PARCYTYPACJI

Źródło: [O. Chrzanowski, E. Rościszewska, Konsultacje okiełznane, FISE 2015](#)

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Art. 5a Ustawy o samorządzie gminnym

Uchwała Nr CXI/2904/18 Rady Miasta Krakowa z dnia 26 września 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Miejskiej Kraków oraz z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji

---

Zarządzenie Nr 2049/2019 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 09.08.2019 r. w sprawie określenia podziału kompetencji organizatorów konsultacji społecznych oraz wprowadzenia wzoru wniosków o przeprowadzenie konsultacji i wzoru formularzy konsultacyjnych (z późn. zm.)

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne przeprowadza się z inicjatywy:

- 1) Prezydenta Miasta Krakowa
  - 2) Rady Miasta Krakowa
-

lub

Na wniosek:

- a) Grupy co najmniej 300 mieszkańców
  - b) Rady Dzielnicy
  - c) Grupy co najmniej 8 NGO
  - d) Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego
  - e) Rady Krakowskich Seniorów
  - f) Komisji lub zespołu zadaniowego Rady
  - g) Młodzieżowej Rady Krakowa
  - h) Komisji Dialogu Obywatelskiego
  - i) Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych
-

KONSULTACJE SPOŁECZNE

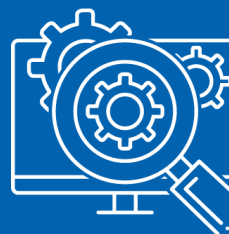

7 dni

Promocja przed
rozpoczęciem
konsultacji

Minimalny czas
trwania konsultacji

Uporządkowanie
narzędzi konsultacji
(wymagane min. 3 formy)

Koordynatorzy konsultacji
– współpraca między
wydziałami i MJO

KONSULTACJE I DIALOG SPOŁECZNY

KANON KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

1. **Dobrej wiary**
2. **Powszechności**
3. **Przejrzystości**
4. **Responsywności**
5. **Koordinacji**
6. **Przewidywalności**
7. **Poszanowania interesu ogólnego**

KONSULTACJE I DIALOG SPOŁECZNY

#OBYWATELSKI_KRAKOW

WWW

www.obywatelski.krakow.pl

Newsletter

Kalendarz konsultacji

SOCIAL MEDIA

Fanpage na Facebooku
i Instagramie – Miejskiego
Centrum Dialogu

INFORMACJE

- Dobre praktyki i ciekawe publikacje
- Projekty społeczne
- Ciąta dialogu obywatelskiego

MIEJSKIE CENTRUM DIALOGU

- miejsce spotkań dla
mieszkańców i ngo

ALTUALNE KONSULTACJE

1 kwietnia –
14 maja

15 marca – 16
kwietnia

13 kwietnia – 28 maja

8 – 30
kwietnia

26 marca – 16
kwietnia

**BUDŻET
OBYWATELSKI
MIASTA
KRAKOWA**

BUDŻET OBYWATELSKI

---

to szczególna forma konsultacji społecznych w sprawie przeznaczenia części wydatków z budżetu Miasta Krakowa na wskazane przez mieszkańców projekty mieszczące się w kompetencjach gminy i powiatu.

*UCHWAŁA NR LI/1410/21 RADY MIASTA
KRAKOWA z dnia 13 stycznia 2021 r. w
sprawie Regulaminu budżetu obywatelskiego
Miasta Krakowa.*

FAZY BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

Źródło: Standardy procesów budżetu partycypacyjnego w Polsce, Stocznia, 2015

BUDŻET OBYWATELSKI

Skuteczność i cele budżetu obywatelskiego

- pozwala wraz z mieszkańcami podejmować decyzje o rozwoju miasta;
- promuje innowacyjność i przedsiębiorczość;
- pozwala uzyskać od mieszkańców szereg szczegółowych informacji dotyczących tego, jak funkcjonuje miasto;
- wspiera proces decentralizacji władzy;
- buduje zaufanie mieszkańców do samorządu i jego przedstawicieli.

BUDŻET OBYWATELSKI - 2021

Harmonogram

DZIAŁANIE:	TERMIN:
Spotkania konsultacyjne z mieszkańcami	marzec – kwiecień
Składanie projektów	12 kwietnia – 14 maja
Publikacja wyników weryfikacji	6 sierpnia
Składanie protestów wobec wyników oceny prawnej	6 – 16 sierpnia
Sporządzenie i ogłoszenie listy projektów, które będą poddane głosowaniu	15 września
Głosowanie	1 – 10 października
Ogłoszenie wyników głosowania	29 października
Zatwierdzenie projektów do realizacji	15 listopada

BUDŻET OBYWATELSKI

Co nowego w regulaminie ?

- Realizacja projektów w ramach budżetu obywatelskiego odbywa się w cyklu jednorocznym lub w cyklu dwuletnim na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych.
- Głosowanie trwa nie krócej niż 10 dni i rozpoczyna się w **piątek**.
- **10 dni** na dostarczenie listy poparcia. **Z uwagi na sytuację epidemii ostateczny termin na dostarczenie listy poparcia określono na 30 czerwca 2021 r.**
- **10 dni** na złożenie protestu.

BUDŻET OBYWATELSKI

Projekt

Ogólnodostępność

Teren miejski

Kosztorys i harmonogram

Składanie projektów przez mieszkańca Miasta tylko na dedykowanej platformie on-line

10 dni/15 podpisów – lista poparcia

Weryfikacja formalna oraz merytoryczno-prawna

Wnioskodawcy przysługuje prawo wycofania projektu

Protesty

Na co można przeznaczyć pieniądze w ramach budżetu obywatelskiego?

Zadania gminy:

1. Sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej.
2. Sprawy gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego.
3. Sprawy wodociągów i zaopatrzenia w wodę (...)... utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz.
4. Sprawy działalności w zakresie telekomunikacji.
5. Sprawy lokalnego transportu zbiorowego.
6. Sprawy ochrony zdrowia.
7. Sprawy pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych.
8. Sprawy wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
9. Sprawy gminnego budownictwa mieszkaniowego.
10. Sprawy edukacji publicznej.

Na co można przeznaczyć pieniądze w ramach budżetu obywatelskiego?

Zadania gminy:

11. Sprawy kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
  12. Sprawy kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych.
  13. Sprawy targowisk i hal targowych.
  14. Sprawy zieleni gminnej i zadrzewień.
  15. Sprawy cmentarzy gminnych.
  16. Sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego.
  17. Sprawy utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych.
  18. Sprawy polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej.
-

Na co można przeznaczyć pieniądze w ramach budżetu obywatelskiego?

Zadania gminy:

19. Sprawy wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej.
20. Sprawy promocji gminy.
21. Sprawy współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).
22. Sprawy współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Na co można przeznaczyć pieniądze w ramach budżetu obywatelskiego?

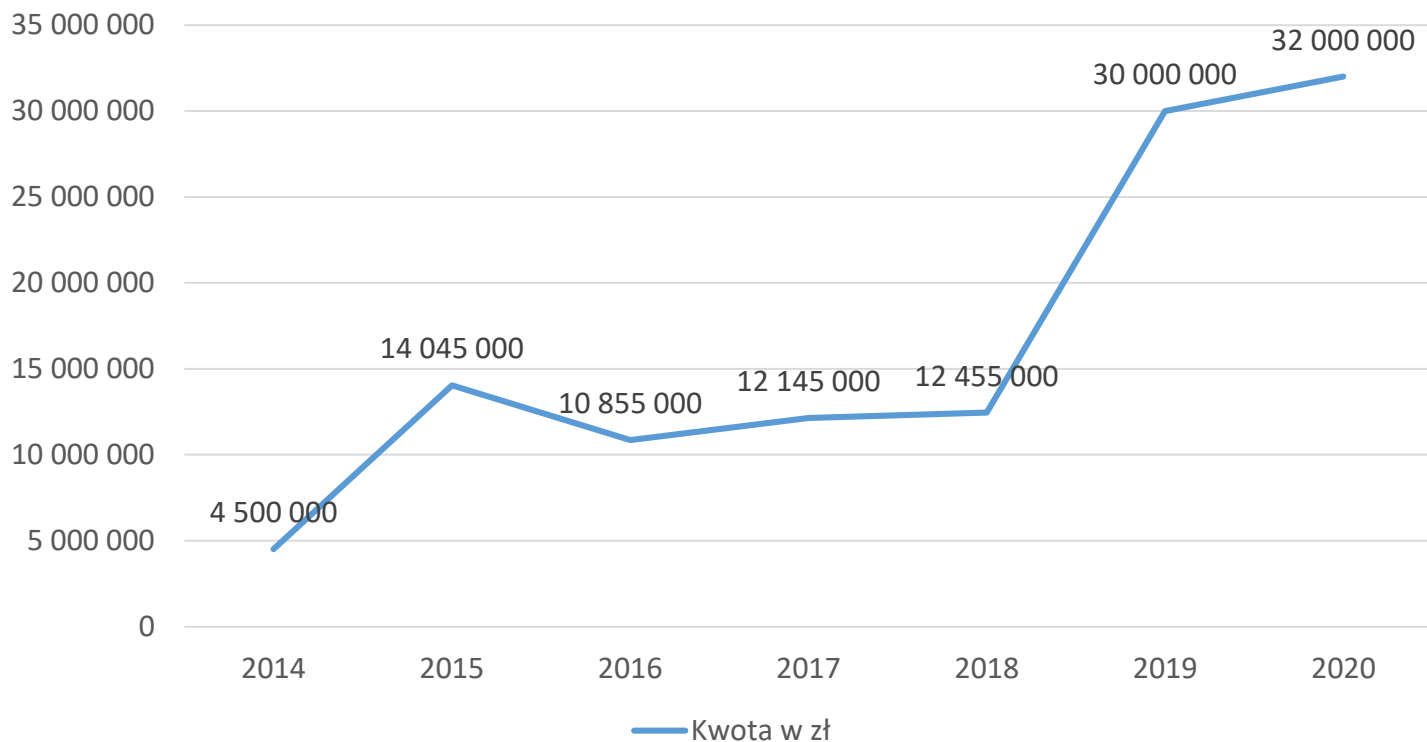
Zadania powiatu

W Krakowie obszar działania powiatu oraz obszar działania gminy są tożsame. Oprócz części zadań wymienionych na poprzednich slajdach do zadań powiatu należą:

1. Sprawy wspierania osób niepełnosprawnych.
2. Sprawy geodezji, kartografii i katastru.
3. Sprawy gospodarki wodnej.
4. Sprawy ochrony środowiska i przyrody.
5. Sprawy rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego.
6. Sprawy ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.
7. Sprawy przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy.
8. Sprawy ochrony praw konsumenta.
9. Sprawy obronności.

Na budżet obywatelski miasta Krakowa przeznaczają się środki finansowe wyodrębnione na ten cel w budżecie Miasta Krakowa oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej.

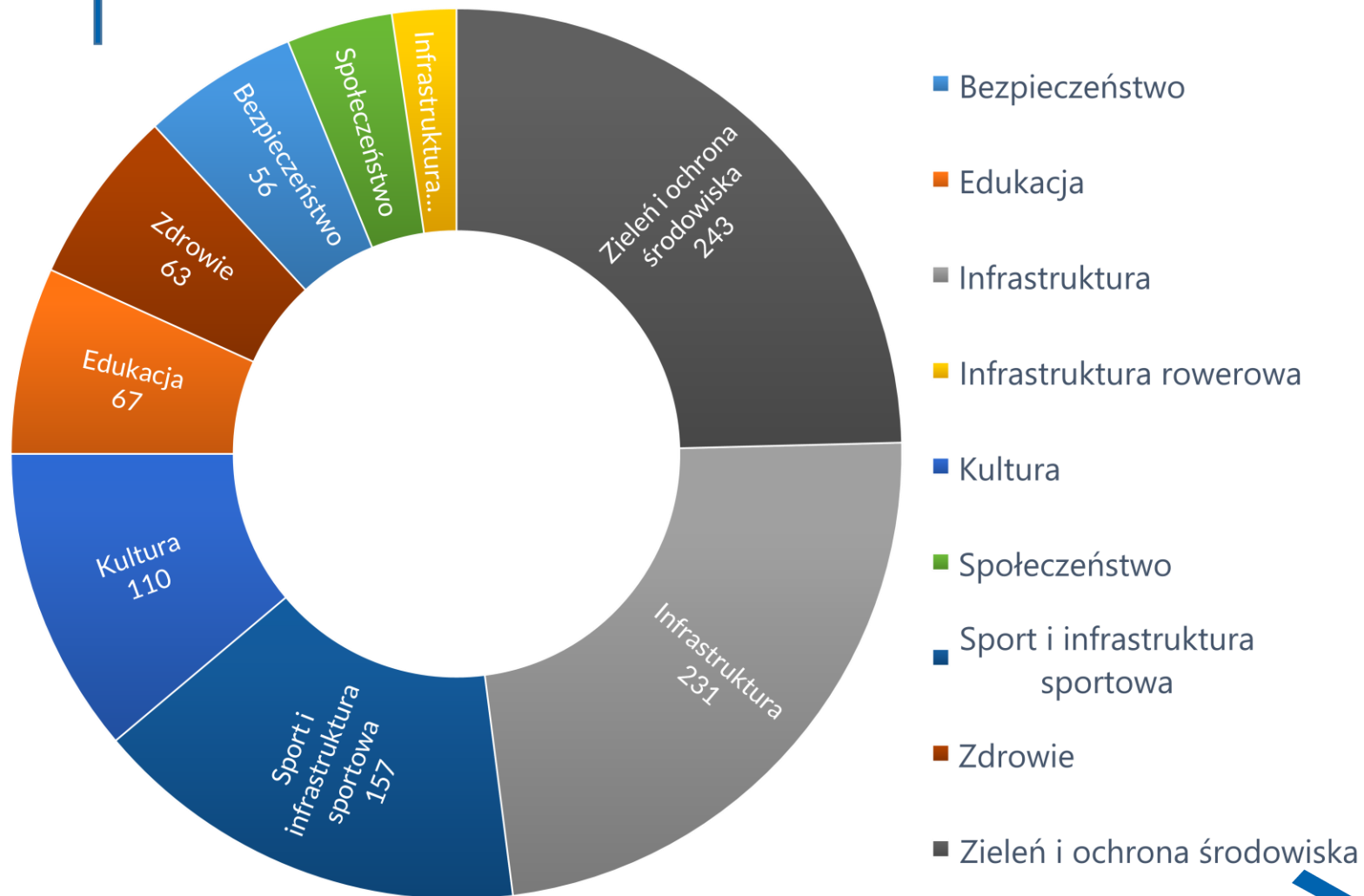

Na edycję BO2021 na projekty zaplanowano kwotę 35 000 000 zł.

Z tej kwoty na projekty ogólnomiejskie przeznaczono 7 000 000 zł, natomiast na projekty dzielnicowe 28 000 000 zł.

Kategorie złożonych projektów w BO 2020

BUDŻET OBYWATELSKI

Głosowanie

- ✓ Niezależnie od wieku
- ✓ Nie trzeba być zameldowanym w Krakowie –wymagany adres zamieszkania
- ✓ Głosują także obcokrajowcy bez numeru PESEL
- ✓ Głosowanie trwa minimum 10 dni i rozpoczyna się w piątek

BUDŻET OBYWATELSKI

Głosowanie

Poprzez kartę do głosowania lub elektronicznie

Po 3 projekty z dzielnicowe i 3 ogólnomiejskie przyznając im odpowiednio punkty

BUDŻET OBYWATELSKI

W ciągu wszystkich edycji budżetu obywatelskiego mieszkanki i mieszkańcy Krakowa wybrali 850 projektów do realizacji.

www.budzet.krakow.pl

Facebook/Instagram:
Budżet obywatelski
miasta Krakowa

PSZCZOŁY NA DACHU – BO 2017

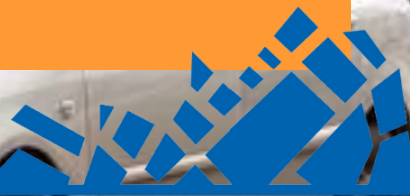
ZAGOSPODAROWANIE ZALEWU BAGRY –
BO 2015

KAZIMIERSKIE MURALE HISTORYCZNE –
BO 2015

ZIELONE CENTRUM PRZEGORZAŁ- BO
2017

Rewitalizacja zielonego skweru przy
Krowoderskich Zuchów– BO 2016

INICJATYWA LOKALNA

Inicjatywa lokalna – dlaczego warto?

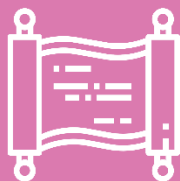
Inicjatywa lokalna sprzyja rozwojowi demokracji lokalnej, pobudza i integruje środowisko lokalne poprzez wspólne działanie. To sposób na aktywny udział mieszkańców w procesie kształtowania miasta, który daje możliwość mieszkańcom jednoczenia się w grupie inicjatywnej. Przedsięwzięcia już zrealizowane w ramach inicjatywy lokalnej są przykładem dobrej praktyki dla społeczności lokalnej, która dopiero stoi przed decyzją o działaniu, dlatego niezmiernie ważne jest promowanie działań. To szansa dla ukazania „na jaw” działań podejmowanych przez mieszkańców, a które dzieją się w zaciszu sąsiedzkiej wspólnoty.

INICJATYWA LOKALNA

Zakres działań

Edukacja

Kultura

Przyroda

Sport

Infrastruktura

Bezpieczeństwo

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

INICJATYWA LOKALNA

Wniosek

Składanie

2 lub więcej
mieszkańców

Organizacje
pozarządowe, które
mają siedzibę na
terenie Gminy za
wyjątkiem spółdzielni
socjalnych.

Weryfikacja

Merytoryczne
komórki Urzędu
Miasta Krakowa
lub Miejskie
Jednostki
Organizacyjne

Celowość

Celowość realizacji
zadania z punktu
widzenia potrzeb
społeczności
lokalnej

Wkład wnioskodawców !

Praca społeczna

Wkład
rzeczowy
i finansowy

Od 2019 r.
zrealizowano
22 inicjatywy
lokalne.

INICJATYWA LOKALNA

Celowość

- Potencjał, potrzeby, deficyty społeczności lokalnej
  - Dostępność efektów realizacji inicjatywy lokalnej
  - Liczba podpisów popierających
  - Efekty i korzyści
  - Liczba osób zaangażowanych
  - Integracja społeczności lokalnej
  - Realizacja edukacji obywatelskiej, popularyzowanie aktywności
  - Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami
-
- Opinia Komisji Dialogu Obywatelskiego RMK

EKOPIKNIK NA ZIELONYM

Głównym celem projektu była integracja mieszkańców w związku z ukończeniem prac związanych ze społeczną modernizacją terenu przy budynku na os. Zielonym.

Piknik był formą podziękowania mieszkańcom za zaangażowanie się w rewitalizację ogrodu, przyczyniło się to do budowy dobrosąsiedzkich relacji.

W wydarzeniu brały udział osoby w różnym wieku. W ramach pikniku odbyły się zabawy podwórkowe z udziałem dzieci. Przeprowadzona była również w formie zabawy edukacja ekologiczna dla najmłodszych na temat znaczenia zieleni w mieście. Całość wydarzenia dopełnił konkurs z udziałem mieszkańców na najsmaczniejsze ciasto.

OGRÓD DESZCZOWY

Realizacja inicjatywy była sposobem na przekazanie mieszkańcom wiedzy na temat możliwości podjęcia działań, które pozytywnie wpływają na retencję wód w mieście.

BANK POMYSŁÓW

Masz pomysł na jeszcze lepszy Kraków?

BANK POMYSŁÓW

W 2020 roku
mieszkańcy zgłosili
blisko **200** pomysłów!

Skąd taki pomysł?

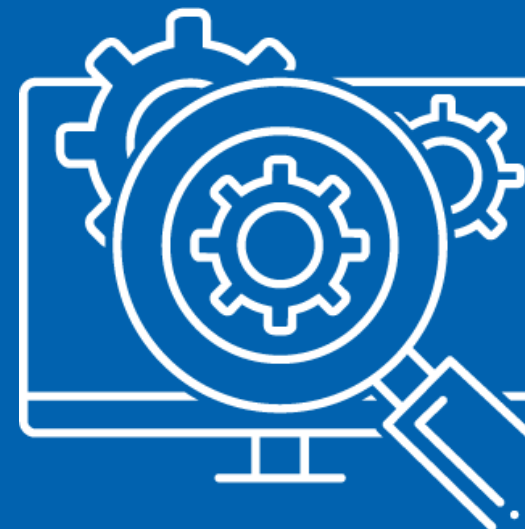

Ideą do uruchomienia tego narzędzia, było stworzenie miejsca, gdzie krakowianki i krakowianie będą mogli zgłosić pomysł, który potencjalnie stanie się **INSPIRACJĄ** dla innych wnioskodawców korzystających z narzędzi partycypacji, które oferuje miasto Kraków.

BANK POMYSŁÓW

Jak to działa?

Ankieta

Lokalizacja

Promocja

Weryfikacja

<https://msip.krakow.pl>
– Zakładka APLIKACJE
lub
www.budzet.krakow.pl

Zadanie budżetu
obywatelskiego

Zadanie
inicjatywy
lokalnej

Działki miejskie
– kolor niebieski

Udostępnij na swoim
FB link do pomysłu

Publikacja
w bank pomysłów
MAPA

BANK POMYSŁÓW

Co dalej ?

Mieszkańcy/
Wnioskodawcy

Rady i Zarządy Dzielnic

Miejskie Jednostki
Organizacyjne

DLACZEGO PANEL OBYWATELSKI W KRAKOWIE?

W dniu 22 października 2019 r. z inicjatywy grupy ponad 300 mieszkańców wpłynął wniosek o przeprowadzenie konsultacji społecznych, których przedmiotem jest **ustalenie oczekiwań mieszkańców co do kwestii działań władz miasta Krakowa w związku ze zmianami klimatycznymi.**

Po konsultacji z Komisją Dialogu Obywatelskiego ds. ochrony środowiska (*ciało doradcze Prezydenta Miasta Krakowa, w jego skład wchodzi przedstawiciele III sektora*), ustalono że tematem pierwszego panelu klimatycznego w Krakowie będzie :

Jak Miasto Kraków i mieszkańcy mogą ograniczyć zużycie energii i zwiększyć wykorzystanie energii odnawialnej.

PANEL OBYWATELSKI

PANEL

GŁOSOWANIE

PRZEKAZANIE
REKOMENDACJI

Losowa

Reprezentatywna

Kryteria
demograficzne

Płeć   Dzielnicą

Wiek   Poziom wykształcenia

Część edukacyjna
panelu

Część deliberacyjna
panelu

Rekomendacje

Rekomendacje

80%

1. **Losowy dobór uczestników;**
2. **Reprezentatywność panelu pod względem demograficznym;**
3. **Niezależność** tj. panel zostanie zrealizowany przez niezależny podmiot, a nadzór nad jego działaniami będzie sprawował powołany Zespół Monitorujący;
4. **Udział zaproszonych ekspertów w danej tematyce;**
5. **Zaproszenie wszystkich zainteresowanych stron** tj. organizacje pozarządowe, grupy nieformalne;
6. **Deliberacja;** kluczowym elementem panelu są rozmowy uczestników, słuchanie siebie wzajemnie i rozważanie różnych opcji;
7. **Wpływ** tj. wypracowane rekomendacje panelu winny być wiążące dla władz samorządowych;
8. **Transparentność;**
9. **Dostępność informacyjna;**

PANEL OBYWATELSKI

Standardy

ETAPY REALIZOWANEGO PANELU OBYWATELSKIEGO

Konsultacje społeczne
nt. ograniczeń zużycia energii i zwiększenia
wykorzystania energii odnawialnej

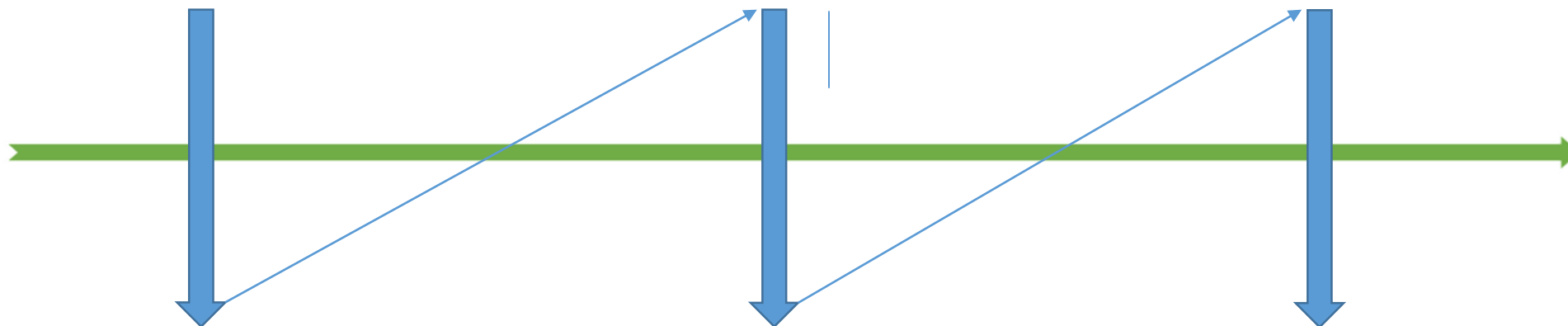
Panel Obywatelski
prace z wykorzystaniem
raportu z konsultacji
społecznych

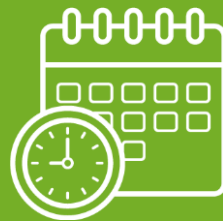
Przekazanie rekomendacji
na ręce Prezydenta Miasta
Krakowa

Raport wynikowy
z wypracowanymi propozycjami
mieszkańców

Rekomendacje
wypracowane przez
panelistów i panelistki

Wdrożenie rekomendacji przez
Urząd Miasta Krakowa

PANEL OBYWATELSKI

Harmonogram

W ramach Krakowskiego Paneli Klimatycznego przewidziane są w spotkanie następujących terminach:

- 10 kwietnia 2021 r. – spotkanie inauguracyjne i edukacyjne;
- 17 kwietnia 2021 r. – spotkanie edukacyjne;
- 24 kwietnia 2021 r. – spotkanie edukacyjne;
- 15 maja 2021 r. – spotkanie deliberacyjne;
- 29 maja 2021 r. – spotkanie deliberacyjne;
- 12 czerwca 2021 r. – głosowanie i spotkanie podsumowujące.

PANEL OBYWATELSKI

Dlaczego warto?

Wysoka jakość
podejmowanych
decyzji przy
udziale
społeczności

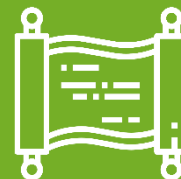
Realny wpływ.
Buduje solidny
fundament dla
procesów
partycypacyjnych

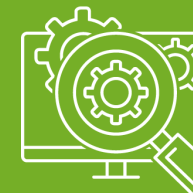
Dobro
wspólne

Wiedza

Rekomendacje
panelu

Transparentność

Dziękujemy za uwagę!